

Григорій Грибан

*Професор кафедри фізичної культури, спорту та національного спротиву
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Доктор педагогічних наук, професор*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Однією із основних вимог фізичної підготовленості здобувачів закладів вищої освіти, яка висувається сучасними умовами існування держави, є формування у здобувачів здатності самостійно і творчо вирішувати не тільки оздоровчі, соціально-економічні, а й питання обороноздатності держави, виживання в умовах воєнного стану та на окупованих територіях. При цьому кожен здобувач має усвідомлювати особистісну й громадську значущість здорового способу життя, формування спортивно-оздоровчого клімату у колективах, ціннісного ставлення до фізичного виховання, бути прикладом і організатором фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів та готовим до національного спротиву і захисту України.

Обґрунтована нами необхідність переходу від традиційної нормативної системи фізичного виховання до особистісно-орієнтованої, що базується на принципах фізкультурно-оздоровчої освіти, та розроблена модель адаптації здобувачів до майбутньої професійної діяльності, спрямовані на формування потреби у руховій активності впродовж усього життя [1, 2]. Наразі розвиток фізичного виховання в закладах вищої освіти України як і вся система фізкультурно-оздоровчої діяльності в державі перебувають у кризовому стані, що виявляється: у відсутності мотивації студентської молоді до активних занять фізичними вправами, низькій руховій активності, поганим станом здоров'я, низьким рівнем фізичної підготовленості та фізичного розвитку.

Окрім того, в Україні є заклади вищої освіти в яких відсутнє фізичне виховання в ОП, в багатьох закладах обмежена кількість кредитів, відведених на фізичне виховання (існують розбіжності між стандартами вищої освіти та нормативно-правовими актами щодо обсягу годин на вивчення фізичного виховання), що не дозволяє за короткий термін навчання сформувати у здобувачів стійку мотивацію та рухові навички до занять фізичними вправами. Тривалий період дистанційного навчання (пандемія COVID-19, воєнний стан, міграційні процеси, втрата житла,

умов проживання) негативно вплинули на фізичний стан здобувачів. За цей період був втрачений контроль за фізичним станом та рівнем фізичних навантажень здобувачів, що призвело до погіршення якості життя в цілому. Слід зазначити, що МОН України увів наказ про ліквідацію медичних груп та скорочення медичних працівників в закладах вищої освіти, що змінило методологію навчання здобувачів, які мають відхилення у стані здоров'я. За роки незалежності України в більшості університетів матеріально-технічна база суттєво не збільшилася, а кількість здобувачів збільшилася в двічі-тричі, обладнання не вистачає та воно не відповідає європейським і світовим стандартам, більшість майданчиків та спортивних залів потребують модернізації.

На даному етапі в Україні намічені такі основні шляхи реформування системи фізичного виховання в закладах вищої освіти: адаптація до європейських освітніх стандартів, надання здобувачам свободи вибору виду рухової активності, спорту, системи оздоровлення з метою підвищення зацікавленості та формування мотивації, перехід від примусового відвідування навчальних занять до розвитку університетських спортивних ліг та клубів за інтересами, інтеграція мобільних додатків, фітнес-браслетів та онлайн-курсів для контролю самостійної рухової активності під час дистанційного навчання (інформаційні технології).

Список використаних джерел:

1. Грибан, Г. П. (2012). Особливості організації системи фізичного виховання студентів-аграріїв. Проблеми сучасної педагогічної науки. *Педагогіка і психологія*. Вип. 37, Ч. 2. «Кримський гуманітарний університет» С. 54–60.
2. Грибан, Г. П. (2012). Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів. Рута. <https://surli.cc/fhfofr>